

Årsmelding 2022

Barents Pride ble arrangert i Kirkenes i september 2022

Foto: Barentssekretariatet

The Norwegian
Barents Secretariat

Fra håp til krigstid

2022 var det mest utfordrende året i

Barentssekretariatets 30-årige historie. Håp og optimisme fylte starten av året. En lang pandemi og praktisk talt stengte grenser hadde lagt sterke begrensinger på kontakt og samarbeid over den norsk-russiske grensen. Men håpet om en slags normaltilstand da pandemien ebbet ut, ble dessverre kortvarig.

24. februar Russland gikk til fullskala invasjon av Ukraina. Vårt nabolands brutale angrep på en annen nabo var og er uakseptabelt. Nasjonale og internasjonale sanksjoner var noen av de første reaksjonene, og mye av samarbeidet over grensen måtte legges på is.

2

Barentssekretariatet måtte endre måten å jobbe på. Umiddelbart ble alle samarbeidsprosjekter med deltagelse fra det offentlige Russland stoppet, uavhengig om det var på statlig, regionalt eller lokalt nivå. Gjennom året har vi strammet inn våre retningslinjer på flere områder. Blant annet har vi ikke støttet aktiviteter i eller reiser inn til Russland. For russere har konsekvensene av krigen også gjort det vanskeligere å forlate landet.

Siden 90-tallet har Barentssekretariatet hatt egne kontorer i Russland, i byene Arkhangelsk, Murmansk og Narjan-Mar. Disse ble det praktisk talt umulig å videreføre i dagens situasjon, og kontorene ble derfor nedlagt. Vi har dessverre måtte takke av våre mangeårige og svært dyktige medarbeidere.

Oppdraget fra Utenriksdepartementet og våre eiere i de nordnorske fylkeskommunene, ble ikke endret. Alle ønsket at vi så langt som mulig skulle opprettholde Barentssamarbeidet på den måten det kan lot seg gjøre,

rettet mot uavhengige aktører i Russland, eller russere basert andre steder. Gjennom 2022 har vi forsøkt å gjøre dette, og har klart å opprettholde en viss prosjektaktivitet, med 43 innvilgede søknader.

Uavhengige russiske aktører som vi fortsatt kan samarbeide med, er ofte utsatte i sitt eget samfunn. Et eksempel er gjennomføringen av Barents Pride i Kirkenes i september, som ga et noen dagers pusterom for 30 russiske LHBT-personer.

Vi har åpnet for å støtte noen prosjekter uten russisk deltagere. Gjennom mange år har det blitt bygget opp samarbeidsstrukturer som det er viktig å ta vare på. Derfor har Barentssekretariatet i 2022 støttet idrettskonkurransen Barents Summer Games i Tromsø, selv om den bare hadde deltagere fra Norge Sverige og Finland. Det samme gjelder ArcticSkills, hvor skoleelever konkurrerer i ulike yrkesfag.

Når dette skrives, ser det dessverre ikke ut til at krigen i Ukraina blir over med det første. Det er en vanskelig tid for Europa og for Barentssamarbeidet. Likevel fortsetter vi å støtte og bevare det samarbeidet som er mulig på tross av kompliserte forhold.

Etter syv år som daglig leder sier jeg nå takk for meg til alle gode samarbeidspartnere. Husk at naboer alltid trenger en form for dialog. Også i dårlige tider.

Lars Georg Fordal
Daglig leder

Vårt styre i 2022

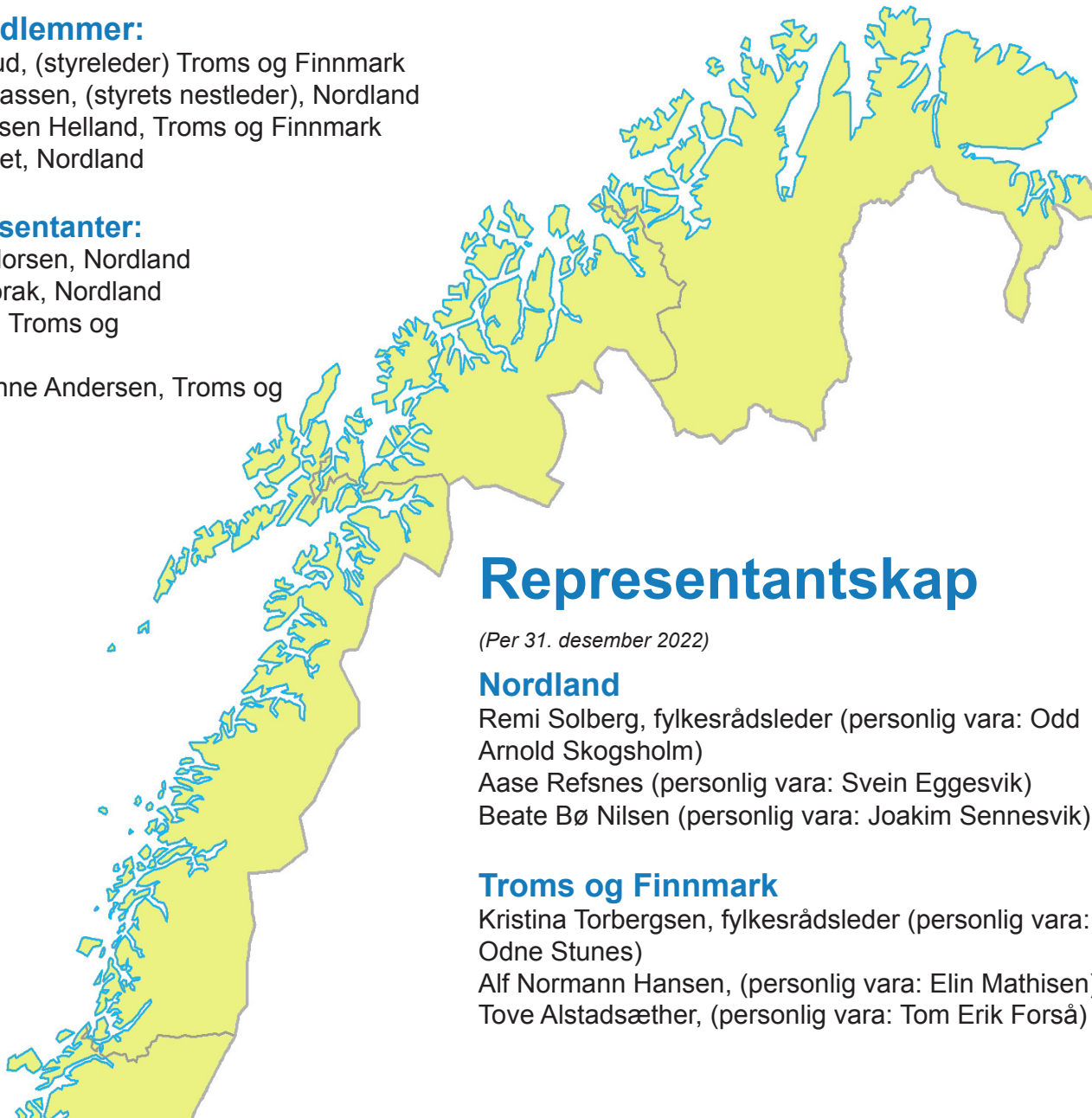
(Per 31. desember 2022)

Faste medlemmer:

Øystein Ruud, (styreleder) Troms og Finnmark
Eilen Zakariassen, (styrets nestleder), Nordland
Bente Knudsen Helland, Troms og Finnmark
Jørgen Bikset, Nordland

Vararepresentanter:

Heidi Theodorsen, Nordland
Zdenek Dvorak, Nordland
Ian Jawahir, Troms og Finnmark
Helén Johanne Andersen, Troms og Finnmark

Representantskap

(Per 31. desember 2022)

Nordland

Remi Solberg, fylkesrådsleder (personlig vara: Odd Arnold Skogsholm)
Aase Refsnes (personlig vara: Svein Eggesvik)
Beate Bø Nilsen (personlig vara: Joakim Sennesvik)

Troms og Finnmark

Kristina Torbergesen, fylkesrådsleder (personlig vara: Odne Stunes)
Alf Normann Hansen, (personlig vara: Elin Mathisen)
Tove Alstadsæther, (personlig vara: Tom Erik Forså)

Gjennom 2022 har krigen i Ukraina gjort det mer utfordrende å gjennomføre samarbeidsprosjekter med russiske deltagere. Ice Kirkenes Brain Booster ble arrangert i februar, før sanksjonene mot Russland trådte i kraft, og var derfor blant arrangementene som kunne ha russiske deltagere. Arrangementet er en del av ICE-konseptet, som Barentssekretariatet har vært partner i de siste årene. Foto: Barentssekretariatet.

4

Målsetninger 2022

Barentssekretariatet hadde to kjernefunksjoner i 2022:

1. Å forvalte prosjektmidler med mål om å fremme norsk-russisk samarbeid i nord
2. Å være et ressurs- og kompetansesenter for grensesamarbeid og norsk-russiske forhold i nord

Barentssekretariatet forvalter tre ulike pottar med prosjektmidler: våre generelle prosjektmidler, støtteprogrammet BarentsKult rettet mot profesjonell kunst og kultur og i tillegg egne midler rettet mot ungdom.

I vårt oppdrag fra Utenriksdepartementet er målet med disse prosjektmidlene «å bidra til et godt og konstruktivt naboforhold til Russland», og «å videreføre og videreutvikle det eksisterende regionale samarbeidet».

Barentssekretariatet ble gitt følgende tre indikatorer for måloppnåelse fra Utenriksdepartementet:

- *De regionale prosjektene bidro til etablering og/eller videreføring av et bredt og diversifisert samarbeid med russiske aktører på myndighets-siden, innenfor kunst og kultur, sivilt samfunn, næringslivet og mellom ungdommer.*
- *Prosjektmidler ble fordelt mellom ulike porteføljer, herunder BarentsKult-programmet, og fordelt mellom begge fylker i Nord-Norge.*
- *Det norske Barentssekretariatet var et kompetansesenter for norsk-russiske relasjoner i nord, la til rette for det offentlige ordskiftet og bidro til økt oppmerksomhet om folk-til-folk-samarbeidet i regionen.*

Festivalen Barents Spektakel arrangeres årlig i Kirkenes. Arrangementet ble i 2022 støttet av Barentssekretariatet. Foto: Barentssekretariatet

Måloppnåelse

Prosjektsamarbeidet og virksomheten ved sekretariatet ble i 2022, som de fleste andre områder av samfunnet, sterkt preget av både den fortsatt pågående korona-pandemien, og i særlig grad av krigsutbruddet i februar.

På grunn av reiserestriksjoner mellom Norge og Russland og restriksjoner innført etter Russlands angrep på Ukraina i februar var det i 2022 utfordrende å gjennomføre norsk-russiske samarbeidsprosjekter.

Hovedmålet for Barentssekretariatets oppdrag fra Utenriksdepartementet var å etablere og/eller videreføre et bredt og sammensatt samarbeid med russiske aktører i Barentsregionen ble ikke oppnådd. Målet om å fordele midler mellom ulike programområder og i begge fylker ble kun delvis nådd, i og med at vi ikke fikk disponert noen av midlene avsatt til ungdomssatsing. Målet satt for Barentssekretariatet som kompetansesenter ble imidlertid nådd.

Barentssekretariatet erfarte i 2022 at det fantes uavhengige aktører i Russland som det gikk an å ha kontakt og samarbeide med etter krigsutbruddet. Dette gjaldt i all hovedsak innenfor det sivile samfunn og på kulturfeltet; særlig på det profesjonelle kulturfeltet. Videre så vi at det var viktig å ivareta de uavhengige aktørene innenfor sivilt samfunn, media, kultur og andre områder som levde i eksil etter krigen.

Barentssekretariatet erfarte at det var en god kjerne av aktører i hele Nord-Norge som ønsket å fortsette å samarbeide å ha kontakt med russiske samarbeidspartnere – både de som fremdeles befant seg i Russland og de som hadde forlatt landet. Det var viktig at uavhengige russere fortsatt hadde mulighet til å ha kontakt med aktører i Norge; også etter krigsutbruddet fantes det et behov for og var det klokt å planlegge for å opprettholde finansieringsordninger for å videreføre slik kontakt og samarbeid i fremtiden – til tross for krigen.

Under Barents Pride i Kirkenes i slutten av september ble det holdt en markering ved grensa i Storskog.
Foto: Barentssekretariatet.

6

Prosjekter 2022

Barentssekretariatets kjerneoppgave er å legge til rette for folk til folk-samarbeid mellom Norge og Russland i Barentsregionen. Russlands krigføring i Ukraina har lagt store begrensinger på dette samarbeidet. Derfor har Barentssekretariatet fått langt færre søknader om prosjektstøtte enn ved et normalår.

Gjennom året har vi sett følgende tendenser blant de som fortsatt prøver å gjennomføre prosjekter:

- Færre, men fortsatt viktige prosjekter
- Søkere som tidligere har gjennomført prosjekter
- Mange søkere med russisk bakgrunn bosatt i Norge
- Relativt få idrettsprosjekter
- Prosjekter innen området sivilt samfunn og kultur,

med russiske aktører som er uavhengige og som samarbeidet fortsatt er viktig for

Disse tendensene er tydelige innen alle våre støtteprogrammer. Innen BarentsKult-programmet, som retter seg mot profesjonell kunst og kultur, ser vi også følgende fellestrekk med søknadene:

- Store og veletablerte aktører klarer fortsatt å gjennomføre prosjekter. Blant disse finner man Tromsø internasjonale filmfestival (TIFF), Samovarteateret, Pikene på Broen, Samovarteatret, Stellaris DansTeater
- Det har vært vanskeligere for nye aktører å gjennomføre prosjekter

Nøkkeltall 2022

Satsingsområder	Antall prosjekter	Tilskudd NOK
Kultur	18	3.110.177
Utdanning og kompetanse	6	1.072.740
Urfolk	4	747.773
Sivilt samfunn og miljø	3	626.400
Media og informasjon	6	1.779.409
Idrett	4	2.340.020
Journalistprogrammet	1	37.825
SUM	42	9.714.344

Tabell 1: Ordinære satsingsområder

Over programområdet «Ordinære midler» behandlet sekretariatet 42 søknader i 2022; alle 42 prosjekter fikk innvilget støtte.

7 av prosjektene ble ikke gjennomført. Utbetalingene til de 42 prosjektene utgjorde til sammen kr 9 714 344.

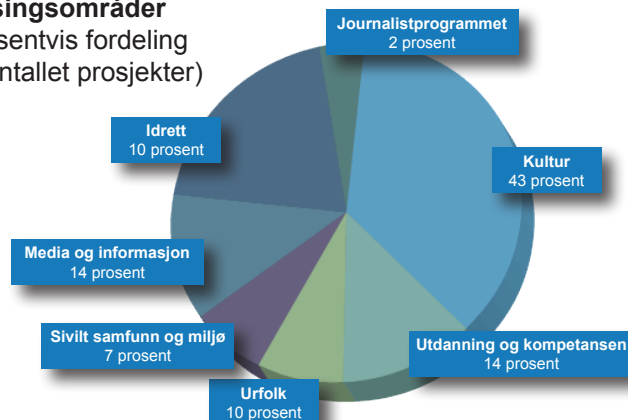
Barentssekretariatet brukte ikke noe av midlene øremerket ungdomssatsning i 2022.

Programmet BarentsKult mottok til sammen 22 søknader, hvor 15 ble innvilget. Det ble ikke tildelt noe reisestøtte innen BarentsKult i 2022.

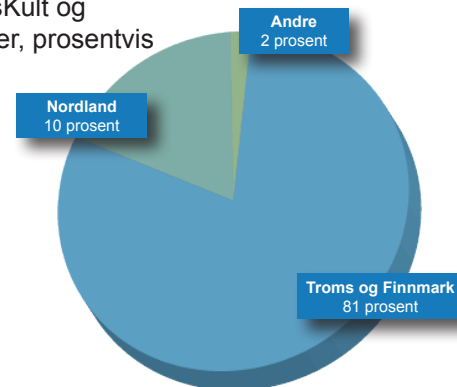
Programområde	Antall prosjekter	Tilskudd NOK
BarentsKult prosjekter	15	4.376.850
BarentsKult reisestøtte	0	0
SUM	15	4.376.850

Tabell 2: Programområdet BarentsKult

Satsingsområder
(prosentvis fordeling av antallet prosjekter)

Fylkesfordeling
(Både BarentsKult og ordinære midler, prosentvis fordeling)

Barents Summer Games 2022

8

Friidrett var en av de 16 øvelsene under Barents Summer Games i Tromsø. Bildet er tatt under trestegfinalen på siste konkurransedag. Foto: Barentssekretariatet.

Barents Summer Games ble arrangert i Tromsø i september. Rundt 550 ungdommer fra Norge, Sverige og Finland møttes for å konkurrere i 16 forskjellige idretter. For første gang gikk lekene uten russiske deltagere.

Siden oppstarten i 1993 har Barentssekretariatet hatt som absolutt krav at det skal være russisk deltakelse i prosjekter som vi støtter. Ved tildelingen til Barents Summer Games gikk vi for første gang bort fra dette kravet. Lekene ble derfor innvilget 2.740.000 kroner i støtte.

Russlands krig mot Ukraina i februar 2022 har lagt store begrensninger på Barentssamarbeidet. Derfor har Barentssekretariatet gjennom 2022 gjort endringer i hvilke krav vi stiller til prosjekter. Etter krigsutbruddet må den russiske prosjektpartneren være en uavhengig aktør, og ikke tilknyttet det offentlige Russland, verken på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå.

Barents Games ble for første gang arrangert i Luleå i 2013. Siden da har lekene blitt arrangert årlig, annet

hvert år på sommeren og vinteren. Lekene har dermed utviklet seg til å bli en av bautaene i Barentssamarbeidet. For å bevare denne typen arenaer for samarbeid, åpnet Barentssekretariatet etter krigen for å se bort i fra kravet om russisk deltakelse i enkelte prosjekter.

– Barents Games er en av de store suksesshistoriene for Barentssamarbeidet. Vi synes det er viktig at Barentsidretten kan vedlikeholde og bevare de gode strukturene for godt barentssamarbeid, uttalte daglig leder Lars Georg Fordal i forbindelse med tildelingen.

På tross av utfordringene i forbindelse med sommerens leker, er ambisjonen for Barents Sportskomité å videreføre lekene i årene som kommer.

– Barents Games er ikke bare et idrettsarrangement, men også et veldig viktig folk til folk-samarbeid, som bryter ned barrierer og fordommer. Det gjør vi ved å møtes og konkurrere i ulike sportsgrener, sa styreleder Kent Nyheim i Barents Sportskomité under åpningen av lekene i Tromsø.

Deltagere fra hele verden på ICE Innovation Festival

Det meste av programmet foregikk utendørs under Ice Innovation Festival. Foto: Barentssekretariatet.

10

Rundt 280 deltagere fra alle verdenshjørner besøkte ICE Innovation Festival i Kirkenes i november 2022. Arrangementet er et samarbeid mellom Barentssekretariatet og Sør-Varanger Utvikling, og foregikk i de gamle sykehuslokalene i byen.

– Vi gikk ut med et ønske om bredest mulig deltagelse fra Barentsregionen, og er derfor godt fornøyd med at vi har fått med rundt 280 deltagere. Tidligere har festivalen vært gratis å delta på, så vi var litt spent på hvordan deltageravgiften i år ville påvirke deltagelsen,

men vi er veldig fornøyd, sier Liza Vassilieva, prosjektansvarlig fra Barentssekretariatet.

ICE Innovation Festival skal være den ledende startup- og innovasjonsfestivalen i Arktis. Målet med festivalen er å samle gode krefter, både fra regionen og utenfra, for å skape nye ideer for hvordan vi kan utvikle samfunn og næringsliv videre. Derfor ønsket man deltagelse fra alle med et engasjement for samfunnsutviklingen i nord, ikke bare gründer- og investormiljøer.

Barentssekretariatet har hatt en rekke besøk på våre kontorer gjennom 2022. På bildet til høyre ser du Utenriksdepartementets aspiranter som besøkte oss i september. Kullet med departements kommende diplomater har Barentssekretariatet som et fast stopp under sin opplæring.

Gjennom året har vi blant annet også hatt kronprins Håkon, utenriksminister Anniken Huitfeldt og arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget på besøk

Kronprins Håkon på besøk på Barentshuset i april. Foto: Barentssekretariatet.

I tillegg til ICE Innovation Festival arrangeres flere andre arrangementer under ICE-paraplyen. I juni ble innovasjons-campen ICE Creative Youth avholdt. Arrangementet foregikk på Kirkenes videregående skole. Der konkurrerte nærmere 100 elever fra første- og andre klasse om å lage den mest innovative løsningen for å fremme fordelene av å bo og arbeide i Øst-Finnmark. ICE Brain Booster er et arrangement som skal bidra til kontinuerlig læring for etablerte virksomheter i Barentsregionen. Dette arrangementet ble avholdt i mars.

Utenriksminister Anniken Huitfeldt traff i februar prosjektledere fra prosjektene Barentssekretariatet har støttet. Foto: Barentssekretariatet.

Organisasjon

Per 31. desember 2022 hadde Barentssekretariatet ni ansatte ved kontoret i Kirkenes, og seks medarbeidere ved de tre informasjonskontorene i Russland. Kontorene i Russland ble besluttet nedlagt høsten 2022, og ble gradvis avviklet i perioden oktober 2022 til februar 2023.

Kirkenes

Lars Georg Fordal, daglig leder

Marit Egholm Jacobsen, nestleder

Ann-Iren Martinussen, økonomi- og administrasjonssjef

Aslak Ballari, kommunikasjonsrådgiver

Margrethe Alnes, prosjektansvarlig

Kim Stenersen, rådgiver

Elizaveta Vassilieva, rådgiver

Håkon Roald Sverdrupsen, rådgiver

Maria Goman, rådgiver

Arkhangelsk

Andrey Shalyov, direktør Russland

Anastasia Sazhenova, rådgiver

Julia Iordanova, rådgiver

Murmansk

Oksana Shibakova, direktør

Maria Ershova, rådgiver

Nenets

Andrey Vokuev, direktør Nenets

Barents Indigenous Peoples Office

Tatiana Egorova, leder

Kommunikasjon

2022 var året der vi håpet på et nytt løft i Barents-samarbeidet etter to år med pandemi. Ikke minst skulle det vises igjen på informasjonsarbeidet. Med krigsutbruddet i Ukraina 24. februar ble dette håpet snudd til fortvilelse.

Informasjonsarbeidet ved Barentssekretariatet har i alle år hatt søkelys på å løfte frem mulighetene som skapes ved at nordmenn og russere jobber tett sammen. Med krigsutbruddet ble samarbeid med russere nesten over natta snudd til noe negativt. Det tok bort mye av fundamentet for informasjonsarbeidet vårt.

Etter hvert som krigen har utviklet seg til å bli stadig mer låst, har det også blitt stadig vanskeligere å definere hva som skal være Barentssekretariatets budskap. Informasjonsarbeid forutsetter at man har et mål for hva som skal formidles.

Behovet for personer med kunnskap om Russland som kan beskrive situasjonen fra grenseområdene i nord er etterspurt. Kommunikasjonsarbeidet har derfor gjennom 2022 vært rettet mot Barentssekretariatets rolle som et kompetansesenter som kan bidra til å styrke forståelse rundt utviklingen i Barentsregionen.

Utover året i 2022 tok også Barentssekretariatets prosjektaktivitet seg opp igjen, og totalt 43 prosjekter ble innvilget støtte. En viktig del av kommunikasjonsarbeidet i andre halvdel av året, var derfor å synliggjøre de prosjektene Barentssekretariatet fortsatt hadde mulighet til å støtte økonomisk.

Egne initiativer 2022

Barents Sportskomité mottok prisen fra juryleder Eilen Wibeke Bruun Zakariassen. Mottakerne var representert ved Kent Nyheim fra Norge, Katarina Halvardsson fra Sverige, Vera Arntzen som er internasjonal koordinator for Barents Games og Osmo Happonen, Finland. Svetlana Neumova fra Russland var med på utdelingen via Zoom. Foto: Barentssekretariatet

Talking Barents: De siste årene har Barentssekretariatet utviklet debattformatet Talking Barents. I år har disse arrangementene vært temamessig preget av krigsutbruddet i Ukraina.

I februar arrangerte vi, i samarbeid med Barents Press, en paneldebatt i Kirkenes med tittelen: «*Kan Ukraina-konflikten bli farlig for Nord-Norge?*».

I juni gjennomførte vi også en livesending i Kirkenes, som ble streamet til Arctic Arts Summit sin nettside. Her var to prosjektledere invitert til å presentere sitt samarbeid og samtidig gi sitt syn på hvordan dette ble påvirket av krigen i Ukraina.

Sammen med Barentsinstituttet ved UIT Norges arktiske universitet, arrangerte Barentssekretariatet

Thorvald Stoltenbergs pris: Barentssekretariatet har siden 2019 delt ut Thorvald Stoltenbergs pris. Prisen gis med formålet å hedre Thorvald Stoltenbergs minne som grunnlegger av Barentssamarbeidet. Vinneren skal bidra til å videreføre og synliggjøre arbeidet med å fremme internasjonal dialog og kontakt mellom naboland i Barentsregionen.

I 2022 vant Barents Sportskomité prisen for sitt arbeid med idrettssamarbeid i Barentsregionen. Sportskomiteen har siden 2013 arrangert Barents Games, som er en idrettskonkurransen for ungdom fra Barentsregionen.

Talking Barents: I forbindelse med Grenseseminar 2022 arrangerte Barentssekretariatet et Talking Barents-arrangement på Ofelas Arena i Kirkenes. Her fra en samtale om russisk litteratur mellom Barentssekretariatets nestleder Marit Egholm Jacobsen og Marit Bjerkeng, som over år har oversatt russisk litteratur til norsk. Foto: Barentssekretariatet

«*Grenseseminar 2022*», med undertittelen «*Et forsøk på å forstå Russland*». Der deltok en rekke av Norges fremste forskere på Russland.

Regnskap

Resultatregnskap

Driftsinntekter og driftskostnader	2022	2021
Offentlige tilskudd	48 100 000	47 500 000
Andre driftsinntekter	863 905	660 988
Sum driftsinntekter	48 963 905	48 160 988
Prosjektstøtte bevilget	32 100 000	32 500 000
Driftskostnader	14 881 456	14 995 049
Sum prosjekt og driftskostnader	46 981 456	47 495 049
Driftsresultat	1 982 449	665 939
Finansposter	460 535	72 279
Årsresultat	2 442 984	738 218
Avsatt til egenkapital / tilbakebetalt til UD	2 442 984	738 218

14

Debatt 24. februar om
Ukraina-krigen i regi av
Barents Press.

Spesifikasjoner av offentlige tilskudd og driftsinntekter

Offentlige tilskudd		
Tilskudd fra Utenriksdepartementet etter avtale		42 000 000
Prosjektstøtte	25 000 000**	
Driftsstøtte	15 000 000	
Tilskudd fra Barne- og likestillingsdepartementet		1 500 000
Tilskudd til kulturprogrammet BarentsKult		4 600 000
Fra eierne (BarentsKult)*		3 000 000
Fra kulturdepartementet (BarentsKult)		1 600 000
Sum offentlige tilskudd		48 100 000
Offentlige tilskudd prosjekt		32 100 000
Offentlige tilskudd drift		16 000 000
Driftsinntekter		
Driftsinntekter salg og eksterne prosjekter		863 905
Sum driftsinntekter		48 963 905

15

* Eierkommunene er Nordland Fylkeskommune og Troms- og Finnmark fylkeskommune, som bidrar med hhv kr 1,5 mill. hver.

** Av prosjektbevilgningen fra Utenriksdepartementet på kr 25 mill., er kr 3 mill. øremerket til BarentsKult.

LOs internasjonale sekretær Liv Tørres besøkte Barentssekretariatet i september. Bildet er tatt på tur til grensestasjonen på Storskog. Foto: Barentssekretariatet.

Utenriksdepartementets aspiranter på besøk hos Barentssekretariatet 16. september 2022. Foto: Barentssekretariatet.

Barentssekretariatet er en av arrangørene av Kirkeneskonferansen. Her fra innledningen til utenriksminister Anniken Huitfeldt i 2022. Foto: Barentssekretariatet.

facebook.com/barents

[@BarentsSec](https://www.instagram.com/BarentsSec)

Barentssekretariatet
Postboks 276
N-9915 Kirkenes
Org.nr. 976 085 817
Telefon: 78 97 70 50
E-post: info@barents.no
Web: www.barents.no

**Troms og Finnmark
Fylkeskommune**
Henry Karlsens plass 1
N-9815 Vadsø
Telefon: 77755000
E-post: postmottak@tffk.no

**Troms og Finnmark
Fylkeskommune**
Postboks 6600
N-9296 Tromsø
Web: tffk.no

Nordland Fylkeskommune
Fylkeshuset
N-8048 Bodø
Telefon: 75 65 00 00
E-post: post@nfk.no
www.nfk.no